

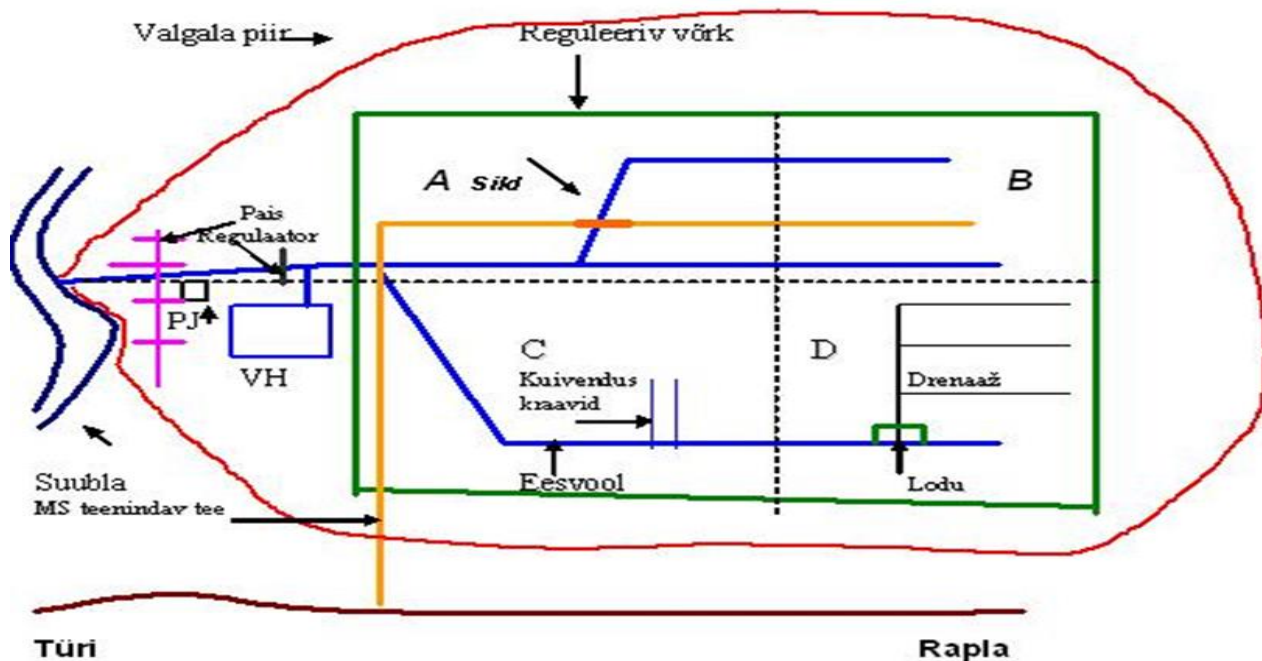
MAAELUMINISTEERIUM

Maaparandusühistute tegevuskavade koostamise põhimõtted

Olev Krist

Maaeluministeerium

Maaparandusühistu

Ühistu on maaparandushoiutööde ühiseks korraldamiseks (ühishoid) asutatud eraõiguslik juriidiline isik

Ühistu tegevuskava

- Tegevuskava (TK) on dokument:
 - ühistu tegevuste planeerimiseks;
 - tegevustega seotud kulude jaotamiseks;
 - ühistu hoiukohustuse ja vastutuse ulatuse määramiseks.
- Tegevused jagunevad:
 - kohustuslik ühishoid: ühiseesvoolud, poldri PJ, kaitsetamm, regulaator (§ 58 lg 2);
 - vabatahtlik põhikirjaga kohustuseks võetud ühishoid;
 - muu liikmete ühishuvist või avalikust huvist tulenev tegevus: süsteemi rekonstrueerimine või süsteemi rajatise ehitamine (§ 58 lg 3)
- TK peab olema kooskõlas seaduse ja ühistu põhikirjaga.
- TK koostatakse vähemalt kaheks aastaks.

Ühistu tegevuskavast tulenev vastutus

- Ühistu vastutab TK määratletud ühishoiu korraldamise eest (§ 49, lg 1, p 2).
- Muu tegevuse eest vastutavad süsteemi omanikud.
- Riikliku järelevalve käigus on ühistu puhul kontrollitav:
 - TK olemasolu;
 - TK vastavus seaduse nõuetele (§ 73 lg 4);
 - TK määratletud hoiukohustuse täitmine.

Tegevuskava ülesehitus

- Ühiselt korras hoitavad ehitised;
- Ühishoiu mahud ja vajalikud rahalised vahendid;
- Ühishoiu ajakava;
- Liikmete ühishoiu osa suurus;
- Liikmete ühishoiukulude tasumise tähtpäev;
- Tegevuskava kehtimise tähtaeg.

Kui TK käsitleb ka muud tegevust, siis TK selle osa ülesehitus on eeltooduga analoogne

TK kohta ei ole kehtestatud vorminõuet

Tegevuskava osad

- Kui ühistu tegeleb lisaks ühishoiule muu tegevusega, siis tuleb tegevuskava jagada osadeks:
 - Ühishoid;
 - Ühistu muu tegevus

1. Ühistu korras hoitavad ehitised

- Süsteemi ehitised, kus toimub ühishoid:
 - kohustuslikud ühishoiu ehitised;
 - vabatahtliku ühishoiu rajatised vastavalt põhikirjale ja üldkoosoleku otsusele.
- Kui ühistu põhikiri on üldine, siis tegevuskava saab vabatahtliku hoiu osas olla detailsem.
- Vabatahtliku hoiukohustuse võtmise osas tuleb kaaluda selle otstarbekust.
- Vabatahtlikku hoiukohustust saab järgmiste tegevuskavadega muuta või täpsustada

2. Kavandatavad tegevused ja rahaliste vahendite vajadus

- Tegevuste kavandamisel arvestatakse liikmete, sh riigi rahalise võimekusega ja lisavee juhtimisega.
- Tegevuste mahud ja rahaliste vahendite vajadus vormistada tabelitena:
 - aastate lõikes;
 - põhikirjas toodud ehitiste (tegevuste) lõikes (ühiseesvoolud, teed)

3. Ühistu rahaliste vahendite planeerimine

- Vahendite planeerimine:
 - hinnapakumise alusel;
 - väljakujunenud ühikhindade alusel (eur/ha ja eur/km).
- Vahendite kogumisel tuleb kasutada sama põhimõtet, mis on sätestatud põhikirjas vastavaks tegevuseks vajaliku makse määramise alusena.
- Ühiseesvoolude hoiuks ühikhindade alusel vahendite kogumisel peab ha-i ja km-i makse olema võrdsed.
- Lisavee juhtija kohta on makse määramise aluseks tema arvutuslik maa-ala suurus.

4. Liikmete ühishoiu osa suurus

- Liikmete ühishoiu osa suurus on otstarbekas näidata tabelis rahalises väeringus aastate lõikes erinevates tabelites.
- Tabelis on mõttekas näidata erinevates veergudes tegevused, millel on põhikirja alusel erinev makse alus. Näiteks ühiseesvoolud, teed.
- Tegevuskava esimese aasta kohta saab näidata kulusid täpsemalt.
- Kui teise aasta kulutused muutuvad, saab seda kajastada järgmise aasta tegevuskavas

5. Tegevuste ajakava

- Tegevused kavandatakse aastate kaupa.
- Aastasisene tegevuste planeerimine on vajalik liikmete:
 - informeerimiseks;
 - kooskõlastamiseks;
 - kaasamiseks;

Tegevuspiirkonna kaart

- Tegevuskava osaks oleval tegevuspiirkonna kaardil tuleb selgelt tähistada ühiselt hoitavad süsteemi ehitised.
- Kaart kujutab visuaalselt ühistu võetud ühishoiu ulatust.
- Kui ühistu muudab vabatahtliku ühishoiu rajatisi, siis tuleb vastavalt täpsustada ka tegevuspiirkonna kaarti.
- Võimalusel on kaardil otstarbekas kajastada ka andmed, mis mõjutavad liikmete maakasutust või muud tegevust.

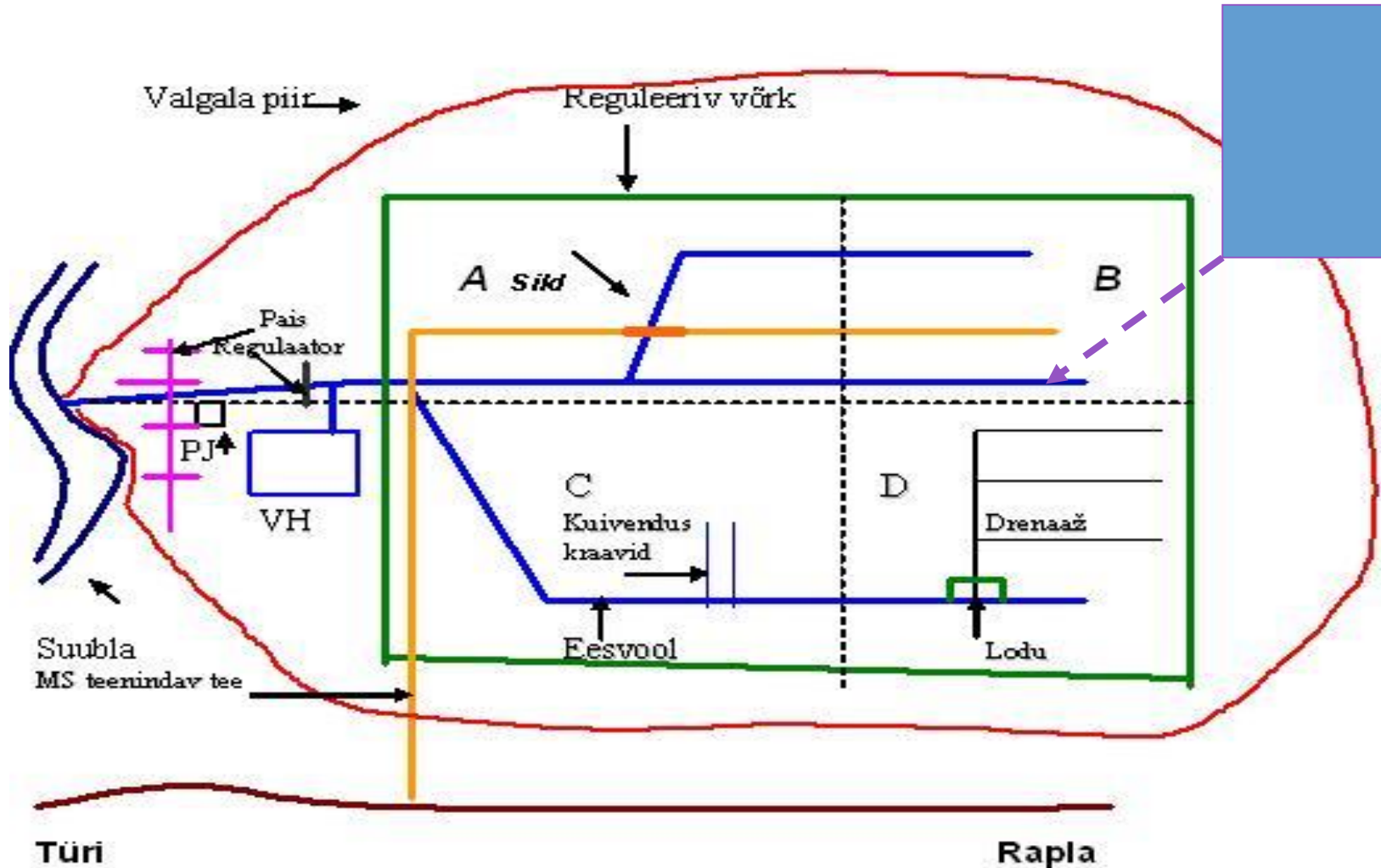
Poldriühistu tegevuskava erisused

- Kohustusliku ühishoiu osakaal on märgatavalt suurem.
- Suuremal määral on kulude jagamise alused sätestatud seaduses.
- Pumpamise kulu kandvate isikute ring võib olla laiem kui on ühistu põhiliikmed

Poldriühistu täiendavad maksed

- Pumbajaama ja regulaatori hoiu eest tasuvad põhiliikmed, kelle maalt vesi ära pumbatakse.
- Kaitsetammi hoiu eest tasuvad põhiliikmed, kelle maa maapinna kõrgus on madalam tammi harja kõrgusest.
- Veetaseme reguleerimiskulud tasuvad kõik isikud, kelle maalt vesi ära pumbatakse.
- Need maksed on võrdelised isiku maa-ala suurusega.

Maaparandussüsteemi lisavee juhtija hoiukulu arvestus

Lisavee juhtimise õiguslikud alused

- Lisavee juhtija osaleb ühistu ühiseesvoolude hoiukulu katmisel PMA määratud ulatuses (§ 53 lg 9).
- PMA arvutab lisavee juhtija osaluse protsentides MeM 14.01.2019. a. määruse nr. 1 „Maaparandussüsteemi lisavett juhtiva isiku maaparandushoiukulude suuruse määramise alused ja kulude tasumise täpsem kord“ alusel.

Lisavee juhtija osalus ühiseesvoolude hoiukulude katmisel

$$O_{ilv\%} = \frac{100 * f_{ilv}}{L + F + F_{lv}}$$

$O_{ilv\%}$ – lisavee juhtija osa suurus ühiseesvoolu hoiukuludest;

L – maaparandussüsteemi ühiseesvoolu kogupikkus
kilomeetrites;

F – maaparandussüsteemi maa-ala kogupindala hektarites;

f_{ilv} – lisavee juhtija arvutuslik maala pindala hektarites;

F_{lv} – lisavee juhtijate arvutuslik maa-ala hektarites kokku.

Lisaveega seotud nõuete kehtivus

- Lisavee juhtijale hakkas nimetatud nõue kehtima alates seaduse jõustumisest 01.01.2019. a.
- Ühistul on vaja sõlmida lisavee juhtijaga leping.
- Eelneva lepinguga kokku lepitud osaluse suurus kehtib poolte kokkuleppel kuni lepingu lõppemiseni.
- Lisavee juhtija hoiukulu arvestusse läheb eesvoolu ja selle rajatiste hoiutöö, teatud juhul ka eesvoolu suubuva muu rajatise hoiutöö.

Arvutused

Kui PMA on määranud lisavee juhtija osalusmäära ühiseesvoolude hoiukohustuses, siis ühistu arvutab hoiukohustuse suuruse ja saadab lisavee juhtijale arve. Selle summa võrra vähenevad põhiliikmete hoiukulud.

Näide 1

Süsteemi ühiseesvoolude hoiukulu on 5 000 eur.

PMA määras LVJ osaluseks 10%, ehk 500 eur.

Põhiliikmete jaotatav hoiukulu on 4 500 eur

Arvutused

Kui süsteeme on rohkem, kui 1:

- Ühistu leiab selle süsteemi, kuhu lisavett juhitakse ühiseesvoolude hoiukulu suuruse ja LVJ osalus leitakse analoogselt eelmise näitega.
- Ühistu leiab süsteemi, kuhu lisavesi juhitakse, suuruse osakaalu ühistu tegevuspiirkonnas ja arvutab sellest tulenevalt LVJ osaluse

Näide 2

- TP ühiseesvoolude hoiukulu on 10 000 eur
- TP on 3 süsteemi, LV juhitakse 2 süsteemi.
- 2 süsteemi suurus TP-s on 40% (reg. võrk ja ühiseesvoolud)
- PMA määras LVJ osaluse 2 süsteemis 30%.
- LVJ osalus on: $0,4 * 0,3 * 10\ 000 = 1\ 200$ eur.
- Põhiliikmete vahel jaotatav hoiukulu on 8 800 eur

Ühistu muu tegevus

- Ehitamine ja rekonstrueerimine, mida tehakse:
 - süsteemi toimimise tagamiseks;
 - avalikes huvides (keskkonnarajatised);
 - liikmete ühishuvides.
- Muud tegevust saab lülitada TK, kui on teada:
 - tegevuse eeldatav aeg;
 - selgitatud liikmed, kelle maal tegevus toimub;
 - tegevuse eeldatav maksumus.
- See teadmine tekib siis kui PMA on väljastanud süsteemi ehitusloa.
- Kui need rajatised ei olnud ühishoiu osaks, siis tuleb need sinna haarata.

MAAELUMINISTEERIUM

Täna

olev.krist@agri.ee
625 6243